

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı:

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO)'nun öne sürdüğü tavsiyelerin uygulanması yönünde ihtiyaç duyulan, Dünya ile karşılaştırılabilir istatistikleri üretmektir. Üretilen istatistikler, hava seyrüsefer sistemleri planlaması, yatırım planlaması, fizibilite, çevre analizi, havalimanı kapasite tespiti, hava ulaşımı sistem planlaması ve diğer bilimsel çalışmalara veri kaynağı teşkil etmektedir.

Verinin tanımı: Herhangi bir havalimanındaki uçak hareketleri ve o havalimanına gelen ya da giden yolcu ve yük (kargo-posta-bagaj) trafikleridir.

İstatistik kavramlar ve tanımlar ⁽¹⁾ :

Havalimanı Uçak Trafikliği: Havalimanına inen veya kalkan uçak trafik hareketidir. İniş ve kalkış toplamı iki hareket olarak sayılır.

Overflight (Üst Geçiş) Trafikleri: Türk Hava Sahasına giriş ile başlayan çıkış ile biten üstgeçiş hareketidir.

Yolcu Trafikliği: Hava yoluyla seyahat eden uçuş personeli ve kabin mürettebatı hariç uçaktaki tüm bireylerdir. (istatistiklerde yolcu sayısına kucaktaki bebek dahil edilmemektedir.)

Direkt Transit Yolcu: Vardıkları uçakla kısa bir aradan sonra aynı uçak ve aynı uçuş numarası ile seyahatlerine devam eden yolculardır.

Bagaj: Operatörün izniyle uçakta taşınan ya da uçağa yüklenen yolcu ve mürettebatın kişisel eşyalarıdır.

Kargo: Posta ve bagaj dışında uçakta taşınan eşyadır. İstatistiksel amaçlardan dolayı kargolar, ekspres navlun, koli ve diplomatik çantaları içerir fakat yolcu bagajlarını içermez. İster yolcu uçağıyla ister tüm kargo hizmetleriyle taşınan bütün kargolar buna dahil edilmelidir.

Posta: Bir uçakta taşınan nakliye edilen ve posta yönetimine ulaştırma amacı güdülen yazışma haberleri ve diğer nesnelere.

Yük Trafikliği: Bagaj, kargo ve posta miktarının toplamıdır.

(1) Açıklama : Yukarıda sıralanan istatistik kavramlar ICAO ve Eurostat Glossary tanımlamalarıyla uyumludur.

Sınıflamalar: İstatistiğin üretiminde ve yayımlanmasında ICAO Sınıflamaları (Uçak tipleri (DOC 8643 - Aircraft Type Designators), Havalimanı kodları (DOC 7910 - ICAO Location Indicators, Hava yolu şirket kodları (DOC 8585 -ICAO Designators for Aircraft Operating Agencies, Aeronautical Authorities and Services) ve İBBS 2010 sınıflaması kullanılmaktadır. Kullanılan sınıflamaların ayrıntılı yapısına <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/> ve <http://dhmi.gov.tr/istatistik.aspx> adreslerinden ulaşılabilir.

Hedef kitle: Ülke sınırları içerisindeki sivil ticari hava ulaşımına açık tüm havalimanları.

Coğrafi kapsam: Türkiye

Coğrafi düzey: Veriler havalimanı ve İBBS, 2010 sınıflaması Düzey 3 (il) bazında üretilmekte ve yayımlanmaktadır.

Sektörel kapsam: Ulaştırma Sektörü (Havayolu Taşımacılığı).

Zaman kapsamı: Veriler 1960 yılından itibaren yıllık olarak, 1989 yılından itibaren aylık olarak üretilmektedir.

Diğer kapsam: Türkiye sivil ticari hava ulaşımına açık olan havalimanlarından, sivil ticari uçuşlara açık olmayan diğer sivil – askeri, sivil ve askeri havalimanlarına olan kalkışlar dahildir.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Kapsamda sınırlılık bulunmamaktadır.

İstatistik birim: Havalimanı ilgili birimleri.

Temel dönem/yılı: Temel dönem bulunmamaktadır.

Referans dönemi:

Veriler ait olduğu dönem içinde bulunulan ay ve yılı kapsamaktadır. Bir önceki yıla ait veriler “Bir önceki yıl” ifadesi ile, bir önceki aya ait veriler ise “Bir önceki ay” ifadesi ile belirtilmektedir.

Ölçü birimi:

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
Havalimanı Uçak Trafikliği (İnen-Kalkan)	Adet
Overflight (Üst Geçiş) Trafikliği	Uçuş Adedi
Yolcu Trafikliği (Gelen-Giden)	Kişi
Direkt Transit Yolcu Sayısı	Kişi
Yük (Kargo+Posta+Bagaj) Trafikliği	Ton

Dönemsellik

Verinin toplama sıklığı: Uçak trafikliği gerçekleştiğiçe.

Verinin yayımlama sıklığı: Aylık (Uçak, Yolcu ve Yük (Kargo+Posta+Bagaj) trafikleri), 3 Aylık (Kargo trafikleri), Yıllık (İstatistik Yıllığı)

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 45 gün

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 90 gün

Kamuyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması

Yayımlama takvimi kamuoyuna önceden duyurulmaktadır

Veri yayımlama takviminin internet adresi: <http://www.dhmi.gov.tr/istatistik.aspx>

Veri dağıtım politikası: Web sitesi ve DHMİ İstatistik Yıllığı yayını aracılığıyla veriler eş zamanlı olarak dağıtılmaktadır. DHMİ İstatistik Yıllığı yayını paydaşlara ücretsiz, paydaş haricindeki diğer kullanıcılara ücretlidir. Verilere tüm kamuyunun bilgi edinme hakkı kapsamında erişim imkanı vardır.

Eş zamanlı yayımlama

Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Tüm kullanıcılar ile eş zamanlı olarak internet üzerinden DHMİ web sitesinde paylaşılmaktadır.

Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı: Paylaşılmıyor.

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: Verilerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımından Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İstatistik Müdürlüğü sorumludur.

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Havayolları, havalimanı yer hizmeti kuruluşları, vb. veri sağlayıcılar ile verilerin derlenmesi ve kontrolü için paylaşım ve koordinasyon yapılmaktadır .

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: Bireysel veri gizliliği kapsamına girebilecek herhangi bir veri (kimlik no, ad-soyad, pasaport no vb.) kayıtlarımızda bulunmadığından bireysel veri gizliliğine tabi bir uygulama yoktur.

İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: İki istatistikçi olmak üzere on personel İstatistik şubesinde çalışmaktadır. Yeterli miktarda donanım ve finans kaynağı bulunmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: Kullanıcı ihtiyaçlarını izlemek için anket veya araştırma yapılmamaktadır. Kullanıcı ihtiyacı veri talepleri değerlendirilerek sistematik olarak izlenmektedir.

Kalite politikası: Kalite politikası mevcut değildir. Çalışmaları devam etmektedir.

Kalitenin izlenmesi: DHMİ iç kontrolleri, TÜİK kontrolleri, Eurocontrol kontrolleri ve Eurostat ayna kontrolleri ile verilerin kalitesi izlenmektedir.

İstatistiklerin yansızlığı: İstatistikler yansız olarak üretilmektedir.

Veri kaynakları: Kuruluş idari kayıtları ve kurum dışı veri kaynakları olmak üzere iki türdür. Kuruluş idari kayıtları, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü uçuş verileri, kurum dışı veri kaynakları, Yer Hizmet Kuruluşları ve Havayolu Şirketleri yolcu, yük (Kargo+Posta+Bagaj) verileridir.

Yöntem: Kuruluş idari kayıtları ile kurum dışı veri kaynaklarının birleştirilmesi ile elde edilen veriler, tam sayım esasına göre kağıt/manyetik ortamda sistematığına uygun olarak derlenmektedir. Elde edilen toplulaştırılmış veriler, muhtelif kontrol kriterleri ile geçerli kılınmakta, kesinleştirilerek yayımlanmaktadır.

Dağıtım şekilleri:

- “Mukayeseli İstatistik Tabloları”na ve “Uçak, Yolcu, Yük Trafiği Serisi”ne, <http://dhmi.gov.tr/istatistik.aspx> linki üzerinden,
- “İstatistik Basın Bültenleri”ne, <http://www.dhmi.gov.tr/> linki üzerinden,
- “DHMİ İstatistik Yılığ”ı yayınına ise tüm Kuruluş teşkilatından basılı ve elektronik ortamda ulaşılabilir.

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip:

İstatistiklerin hatalı yorumlanmasına ilişkin görüş belirtme/tekzip çalışması gerektirecek bir durum bugüne kadar gerçekleşmemiş olup, olması halinde kamuoyunun bilgi edinme, ALO-DHMİ, kurumsal e-posta, kurumsal web-sayfası vb. araçlar yolu ile Kuruluşumuza erişme ve görüş belirtme olanağı vardır. Kuruluşumuz gerekli hallerde tekzip yayınlayabilir.

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması:

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar istatistiklerin doğru ve zamanında yapılmasına imkân sağlayacak düzeydedir.

Mevsimsel düzeltme: Yapılmıyor.

İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması (3. Kısım, 14. Başlık, 67. Madde) gereği oluşturulan İstatistik Programını uygulamak, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) Havayolu Taşımacılığı Komitesi tarafından verilebilecek diğer görevleri desteklemek.

DHMİ Genel Müdürlüğü Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı Birim Yönetmeliği gereği (Yönetim Kurulu Kararı Tarih ve Numarası 14.02.2013/ 11418, Yürürlük Tarihi 18.02.2013) havayolu ulaştırması verilerini istatistik teknik ve yöntemleri çerçevesinde toplamak ve geliştirmek.

Yayımlanmadan önce veriye devletin içeriden erişimi

Ülkemiz havayolu taşımacılığındaki gelişmelere göre, sektöre dair alınacak karar, analiz, yorum ve performans izleme amacı doğrultusunda; Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve Kuruluşumuz üst yönetimi için erişim var.

İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması

İstatistikler yayımlanırken yorum yapılmamaktadır.

Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirim	<p>Revizyon takvimi: Revizyon takvimi yoktur.</p> <p>İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: "ön bilgilere göre" ve "kesinleşmiş" başlıkları altında tanımlanmaktadır.</p> <p>Ön Bilgilere Göre İstatistikler : Havalimanlarından her ayın ilk 3 günü içinde gönderilmesi talep edilen ve kesin olmayan bir önceki aya ait uçak, yolcu ve yük verisidir.</p> <p>Kesinleşmiş Değerler : Belirli periyotlarla (aylık,3 aylık,yıllık) veri tabanında izlenen tüm değişkenleri içeren, çeşitli iç kontrolleri yapılmış, tutarlılığı ve geçerliliği sağlanmış verinin nihai halidir.</p> <p>Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Resmi yazı ve web sitesi duyurusu ile bildirilmektedir.</p>
--	---

Kalite

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	Yayımlanmamaktadır.
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	<p>Verinin içsel tutarlılığı: Derlenen veriler veri kalitesini artırmak için çeşitli iç kontroller, mantıksal sınamalar ve karşılaştırmalar sonrası kesinleştirilir.</p> <p>Verinin zamansal tutarlılığı: Zamansal tutarlılık kontrolü yapılmaktadır.</p> <p>Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: Verilerin havalimanları arasında çapraz kontrol, ayna kontrolü ve zaman serisi kontrolleri yapılmaktadır.</p>

Notlar

Metaverinin son gönderilme tarihi	18/03/2016
Metaverinin son onaylanma tarihi	.../.../2016
Metaverinin son güncellenme tarihi	18/03/2016